

MINDIG SZEM ELŐTT, MINDIG BÁTRAN

MÁRTON ÁRON

Csíksomlyó szorosan kötődik Márton Áron püspök életéhez, és nem csak azért, mert iskoláinak egy részét itt végezte. Románia legjobban megfigyelt személyét, aki a többszöri börtön és őrizet ellenére is kiállt elveiért és a rábízottakért, már életében a hívek szeretete kísérte, ezért amikor 1949 tavaszán Felcsíkon volt bérmaúton, a gyimesi hívek egy fehér lovat ajándékoztak neki, ezen vonult be Csíksomlyóra. Az állami szervek ezt le is filmezték, és tervbe vették Márton Áron letartóztatását Székelyudvarhely és Segesvár között, de sofőrje mezei és hegyi utakon vitte haza Gyulafehérvárra. A püspöki palotát ezután állandó megfigyelés alatt tartották.

♦ Márton Áron püspöki jelmondatát Tours-i Szent Mártontól választotta: „Non recuso laborem” (Nem utasítom vissza a munkát). Első püspöki körlevelében, 1939-ben ezt írta: „Szent hivatalom kötelez, hogy egyformán püspöke legyek szegénynek és gazdagnak, tanultaknak és a tanulás lehetőségeitől elzártaknak, előkelőknek és egyszerű embereknek, az élet kegyeltjeinek és az élet szerencsétlenjeinek, bűnösöknek és a kegyelem áldottjainak. Az Isten felé vezető utat mindenki számára kell feltárnom, egyengetnem és kívánatosá tennem.” Emellett püspöksége idején mindvégig kiállt az emberi jogokért és az üldözöttekért, fajra és vallásra való tekintet nélkül. 1944-es kolozsvári beszédében a Szent Mihály-templomban szót emelt a zsidók elhurcolása ellen, valamint levelében szólította fel Sztójay Döme miniszterelnököt, a belügyminisztert, a főispáni hivatalt és a rendőrkapitányságot, hogy akadályozzák azt meg. Válaszul Kolozsvár rendőrkapitánya kiutasította a városból. 1946-ban a román miniszterelnöknek írt levelében az erdélyi magyarság sérelmeire kért orvoslást. A romániai görög katolikus egyház betiltásakor, 1948-ban pedig körlevelében hívta fel a katolikus papokat, hogy „a görög-katolikus testvéreinket előzékeny szeretettel a legmesszebbmenő vallási

támogatásban és segítségben részesítsék, amikor szükséges, templomainkat, kelyhűnket és egyházi felszereléseinket a keleti szertartású szentmise bemutatására készségesen rendelkezésükre bocsássák”. A róla szóló ügynöki jelentések 263 dossziét tesznek ki. 1949-ben koncepcióos váddal letartóztatták, tíz év fegyházra és életfogytig tartó kényszermunkára ítélték. 1955-ben felfüggesztették börtönbüntetését, de az 1956-os magyarországi forradalom után ismét egy évig házi őrizetben volt. 1956-tól kezdve – Maros, majd Uránia néven – szigorú megfigyelés alatt tartották: ügynököket állítottak rá, követték és titokban fotózták, lehallgatták lakását és telefonbeszélgetéseit, valamint ellenőrizték leveleit. ♦

Bár Márton Áron püspököt sokan már életében szentnek tartották, a hivatalos eljárás 1992-ben indulhatott meg, és jelenleg is tart. Dr. Kovács Gergely, Márton Áron szentté avatásának Rómában szorgalmazó posztulátora szabadsága idején rendszeresen szervez erdélyi zarándoklatokat a püspök életútjának állomásait érintve, csíki, gyergyói, gyulafehérvári és kolozsvári helyszínekre.